

Реферат
на магістерську роботу
«Особливості прояву тривожності в учнів підліткового віку»
магістранта спеціальності 053 Психологія
Семижонов Олександр Миколайович

Обсяг роботи – 69 с. **Кількість рисунків** – 3 рис. **Список використаних джерел** – 58 найменувань.

Об'єкт дослідження – тривожність учнів підліткового віку.

Предмет дослідження – особливості попередження та подолання тривожності в учнів підліткового віку.

Мета дослідження – визначити сутність поняття «тривожність» та розкрити особливості прояву тривожності в учнів підліткового віку.

Завдання дослідження: визначення змісту та особливостей тривожності як психологічного феномену; охарактеризувати основні різновиди тривожності; розкрити специфіку тривожності в учнів підліткового віку та виокремити систему чинників, які впливають на її прояв; дослідити особливості прояву тривожності в учнів підліткового віку та чинники, які впливають на нього; розробити психологічні рекомендації для попередження та подолання тривожності в учнів підліткового віку.

Методи дослідження: теоретичні (теоретичний аналіз та синтез, систематизація, порівняння і узагальнення даних наукових джерел); емпіричні методи; методи обробки та інтерпретації даних; вивчення та систематизація методів, засобів та прийомів психологічного навчання.

Теоретичне значення результатів дослідження полягає у визначенні змісту поняття «тривожність» та виокремленні основних різновидів даного феномену; розкритті специфіки прояву тривожності в учнів підліткового віку та виокремленні системи чинників, які впливають на її прояв.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що розроблені рекомендації будуть сприяти профілактиці тривожності в учнів підліткового віку. Апробований у дослідженні методичний інструментарій може стати основою моніторингу рівня прояву тривожності в учнів підліткового віку.

Висновки. Тривожність – це психічний стан, що виражається як побоювання і порушення спокою, викликані можливими тривогами. Більшість вчених трактують тривожність як індивідуальну психологічну особливість, що проявляється в підвищеній схильності випробувати занепокоєння у всіляких життєвих ситуаціях, у тому числі і таких суспільних характеристиках, що до цього не припускають. Теоретичний аналіз типологічної наповненості феномену тривожності дозволив виділити критерії для її класифікації: за тривалістю прояву; за наявністю джерела загрози; за зв'язком із афекторного страху; за зв'язком із іншими афектами та когнітивними процесами; за адекватністю прояву; за спрямованістю на активність індивіда; за ступенем усвідомлення. Підлітковий вік – це перехідний період від дитинства до дорослості, сутність якого полягає у втраті дитячого статусу та прагненні досягти статусу дорослої людини. Частим явищем у період підліткового віку є підвищена тривожність. Оскільки серед негативних переживань людини тривожність займає особливе місце, часто вона призводить до зниження працездатності, продуктивності діяльності, до труднощів у спілкуванні. Прояви тривожності у підлітків, можуть бути соматичними й поведінковими. Соматичні прояви стосуються змін у внутрішніх органах, системах організму дитини: прискорене серцебиття, нерівне дихання, тремтіння кінцівок, скутість рухів, може підвищуватися тиск, виникати розлади шлунка тощо. На поведінковому рівні прояви підвищеної тривожності ще більш різноманітні й непередбачувані. Вони можуть коливатись від повної апатії і безініціативності до демонстративної жорстокості. Тому агресивність та жорстокість така поширена у підлітків, вона виникає як захисний механізм від підліткових проблем. Три основні причини, за якими найчастіше з'являється тривожність в учнів підліткового віку: неуспішність в особистій реалізації; сімейні відносини; соматичні порушення. Розроблено психологічні рекомендації для попередження та подолання тривожності в учнів підліткового віку.

Ключові слова та словосполучення: тривога, тривожність, тривожність у підлітковому віці.